

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR, 1950. június 22. szombat. ARA 4 LEJ VII. ÉVFOLYAM, 169. SZÁM

A koreai néphadsereg ellenállhatatlan támadásai elől visszavonulnak az amerikai inváziós hadsereg egységei

PHYONGYANG. — (Agerpres.) A phyongyangi rádió közli a néphadsereg főparancsnokságának jelentését:

Az amerikai beözönló csapatokkal való súlyos harcokban a néphadsereg egységei a front minden vonalán folytatták előnyomulásukat. Július 17-én a néphadsereg felszabadította Pue, majd Nonsan városát.

A partizán-alakulatok Délkorea területén támogatják a néphadsereg tevékenységét. A néphadsereg légiereje erőteljes csapást mért az amerikaiak szárazföldi és légi alakulataira. Július 18-án a néphadsereg repülői heves légi harcban két amerikai repülőgépet lőttek le. Ugyanaz nap más légi egységek Tagu közelében felfedeztek egy több mint 100 egységből álló gépesített amerikai osztagot és bombatámadást intéztek ellene. Az amerikai alakulatnak hozzávetőlegesen 60 motoros járművét szétrombolták.

Július 18-án a néphadsereg légháraitól lelőttek egy amerikai repülőgépet, amely felderítő utat végzett Hinnam közelében. A repülőgép a tengerbe zuhant.

TOKIO. — (Agerpres.) A France Presse jelenti, hogy a Taacson környéki amerikai csapatok helyzete válságos. Az United Press jelentése szerint az amerikai beözönló csapatok az egész front vonalán visszavonulnak a koreai néphadsereg ellenállhatatlan támadásai elől.

A phyongyangi rádió közölte a koreai néphadsereg főparancsnokságának jelentését, mely szerint az amerikai inváziós hadsereg a Taacson körüli harcokban eddig több mint 2500 halottat és sokszáz foglyot veszített. A koreai néphadsereg egységei 8 tankot 85 különböző kaliberű ágyút, 19 tankelhárítót, 21 gőztüzelő-élelőhárító ágyút, 1500 gyalogsági fegyvert, 30 gépfegyvert, 400 tehergépkocsi, számos megfigyelő műszert és nagymennyiségű muníciót zsákmányoltak.

LI-SZIN-MAN BÁBKORMÁNYÁNAK TAGJAI FELAJÁNLIJK SZOLGÁLTATÁST A KOREAI DEMOKRATA NÉPKÖZTÁRSÁGNAK

PEKING. — (Agerpres.) Phyongyangból jelentik, hogy Li-Szin-Man „kormányzatának” magasrangú tisztviselői és „nemzetgyűlés tagjai” sorban ajánlják fel szolgálatukat a Koreai Demokratikus Népköztársaság kormányának. Ezek a személyek vállalják, hogy minden erejükkel az amerikai betolakodók ellen küzdenek. Eu-Csaj-Hong, Li-Szin-Man „nemzetgyűlésének” volt tagja július 14-én a phyongyangi rádióban kijelentette, hogy népellenes büntényt követelt el, amikor az amerikaiak eszközevé vált. Eu-Csaj-Hong megköszönte a Koreai Demokratikus Népköztársaság kormányának, hogy lehetőséget nyújt neki büneinek helyrehozására.

AZ ATOMBOMBA NEM AMERIKAI MONOPÓLIUM — JELENTETTE KI A NEWYORK TIMES KATONAI SZAKÉRTŐJE
NEW YORK. — (Agerpres.) Manson Baldwin, a Newyork Times katonai szakértője

legutóbbi cikkében a következőket írja: „Néhány magánember és a kongresszus egy-két tagja, akik háborus hisztériákról ismeretekesek, az atombomba használatát kérték Koreában. Az atombombát semmilyen körülmények között sem szabad használni. Politikai, katonai, lélektani és erkölcsi okoknak kell visszatartaniuk az Egyesült Államokat az atombomba használatától. Egy jelentős tényező létezik — hangsúlyozza Baldwin — amelyet minden olyan amerikai meg kell értenie, aki az atombomba használatát mellett van. Ez a tényező az, hogy nem vagyunk többé az atombomba egyedurai.”

ANGOL-FRANCIA TITKOS KATONAI TÁRGYALÁSOK PÁRIZSBAN

LONDON. — (Agerpres.) A Daily Graphic című angol lap jelenti, hogy Shinwoll angol hadügyminiszter vezérkari tiszt kíséretében július 16-án Párizsba érkezett. A látogatás

célja, hogy sürgős és szigorúan titkos tárgyalásokat folytasson francia katonai vezetőkkel.

Shinwoll és tanácsosai ötórás megbeszélést folytattak a francia miniszterelnökkel. A megbeszélésen jelen voltak Moch hadügyminiszter és Francois Lec-hère, a légierők vezérkari főnöke.

A KATONAI KIADÁSOK RÁNEHEZEDNEK IZRAEL KÖLTSÉGVETÉSÉRE

JERUZSALEM. — (Agerpres.) A reakciós Ben Gurion-kormány politikája Izrael államot az angol-amerikai imperialisták táborába sorolta. A kormány a költségvetés jórészt fegyverkezésre fordítja. A Gazette D'Israel közli Ben Gurion kijelentését, mely szerint „Izraelnek erős hadsereggel, tengerészettel és jól felszerelt légihaderővel kell rendelkeznie”. Ben Gurion maga is kijelentette, hogy „ez a tény nagyon ránehezedik az állam költségvetésére”.

Palladin akadémikus: A szovjet állam következetesen megvalósítja a lenini-sztálini békepolitikát

KIEV. — (Agerpres.) Alexandr Palladin, az Ukrajnai Szocialista Szovjetköztársaság Tudományos Akadémiájának elnöke, az akadémia legutóbbi ülésén nagy beszédet mondott, amelynek során a többi között kijelentette:

„A szovjet állam következetesen megvalósítja a béke és a nemzetközi együttműködés lenini-sztálini politikáját.”

Most, amikor az angol-amerikai imperialisták a háborus fenyegetésről rátértek a nyílt támadásra, a béke és demokrácia táborának élén a haladó szovjet nép felháborodással tiltakozik a bűnös akció ellen” — mondotta Palladin akadémikus.

A békevédelmi mozgalom Ukrajna összes városaiban és falvaiban nagy lendülettel folyik. A munkások kolhozparasztnak, technikusok lelkes hangulatban írják alá a békefelhívást.

Praszkovia Oszuhin, az egyik kolhoz elnöke a Legfelsőbb Tanács képviselője, a békefelhívás aláírása alkalmával kijelentette:

„Mi békés emberek vagyunk, nem akarunk háborút. Szeretjük a békét és munkánkat és szilárd elhatározásunk, hogy meg is védjük a békét.”

Ukrajna minden részéről érkeznek hírek, melyek beszámolnak arról, hogy napról-napra növekszik az aláírók száma. Az aláírással egyidejűleg az ukrainai dolgozók megfogadják, hogy az első sorokban harcolnak a békéért.

Letartóztatási parancsot adott ki Mac Arthur a Japán Kommunista Párt vezetői ellen

TOKIO. — (Agerpres.) Mac Arthur rendeletére a tokiói törvényszék letartóztatási parancsot adott ki a Japán Kommunista Párt kilenc vezetője ellen, köztük van Tokuda cstvárs, a Párt főtábornoka is. A kilenc kommunista a Központi Bizottság vezető tagja, amelyet Mac

Arthur június 6-i rendelete törvényen kívül helyezett és tagjait eltiltotta minden közéleti tevékenységtől.

A rendőrhatalóságok bejelentették, hogy a Japán Kommunista Párt Központi Bizottsága tagjainak felkutatására házkutatást is fognak tartani.

Ujabb árcsökkentés a Demokratikus Német Köztársaságban

BERLIN. — (Agerpres.) Gerhardt Eisler, a Demokratikus Német Köztársaság tájékoztatóügyi minisztériumának vezetője sajtóértekezleten bejelentette, hogy újabb árcsökkentés lép érvénybe. Ezzel ismét emelkedik a német dolgozók életszínvonala. Eisler hangsúlyozta, hogy az árcsökkentés a gazdasági terv sikeres teljesítése és a Szovjetunióval való kereskedel-

mi kapcsolatok szorosabbra fűzése folytán vált lehetségessé.

A következő élelmiszerek árát csökkentették: kenyér 30 százalékkal, száraztészta 33 százalékkal, hus 35 százalékkal, hentesáru 20 százalékkal, vaj 30 százalékkal.

A fogyasztási cikkek közül, a cipő ára 15 százalékkal, a zsebkendő, varrógép és kerékpárárak 20 százalékkal csökkentek.

HARCI ÖDÜZLETET KÜLDI ÉSZAK-KOREA SZERVEZETT MUNKÁSSÁGA A ROK DOLGOZÓINAK

Észak-Korea egyesült szakszervezetei Központi Bizottsága és munkásosztálya nevében őszintén köszönjük népünk iránt kifejezett szolidaritásukat hatalmas érzésű ma, amikor népünk igazságos felszabadító háborúban az amerikai fegyveres támadás ellen szabadságáért és hazája függetlenségéért küzd.

Az amerikai imperialisták ellenére a munkásosztály vezette koreai nép egységes és harci szelleme és a világ demokratikus erőinek szolidaritása győzelemre viszi a koreai nép ügyét az amerikai imperialisták ellen folytatott igazságos felszabadító harcban.

Testvéri üdvözléssel:

CSEJ-KEN-DEK,

Észak-Korea egyesült szakszervezetei központi bizottságának elnöke.

Julius 13-ig 3,288.136 hektáron arattuk le a szalmánövényeket

A földművelésügyi minisztérium legutóbbi jelentése arról számol be, hogy július 13-ig Népköztársaságunkban 3,288.136 hektár területről aratták le a szalmánövényeket. Az aratási kampány élén Ott megye dolgozó állanak, akik a fentemlített napig 99,7 százalékban végezték el az aratást. Élénk ütemben halad az aratás Romanati, Teleorman és Vlasca megyékben is.

A tarlóhántás terén lemaradás mu-

taikozik. Ideiglenes bizottságaink még mindig nem vették elég komolyan ennek a munkának a nagy jelentőségét, Julius 13-ig csak 635.813 hektár területen hántották tarlót. Csak Bihar megyében kielégítő a tarlóhántás eddigi menete, ahol már 55,6 százalékát teljesítették a tarlóhántási előírázatnak. A cséplést 50 megyében kezdték meg és a jelentés elkészítéséig 522.861 hektár termését már ki is csépték.

A ludasi járás dolgozó földművesei vezetnek Torda megyében a betakarítási versenyben

TORDA. — (Tudósítónktól). Tordamegye dolgozó földművesei a kolozsmezei és alsófehérmegyei dolgozó földművesekkel versenyben végzik a betakarítási munkálatokat. Július 15-ig a hegyvidéki aranyosbányai és topánfalvi járásként kivételével a megye dolgozó földművesei a szalmagabonák aratását 63 százalékban végezték el. A járásközi versenyben a ludasi járás dolgozói járnak elől 84 százalékkal, majd a gyéresiek következnek 82 százalékkal.

Nyomban az aratás után megkezdtek a tarlóhántást. A ludasi járásban ezt a munkát 43 százalékban végezték el.

Az állami gazdaságok teljes egészében befejezték az aratást, most a tarlóhántást és a cséplést végzik. A kollektív gazdaságok közötti versenyben a bolduczaiak haladnak az élen, utánuk a marosgyérsaiak, majd a gerendiek és a sűtmegiek következnek.

A cséplési munkálatok teljesíté-

sében az állami gazdaságok járnak elől, ezek között a ludasi állami gazdaság.

Az egyéni gazdálkodást folytató dolgozó földművesek lemaradtak a cséplési munkálatok teljesítésében.

A CICHEGYI KOLLEKTIV GAZDASÁG DOLGOZÓI TÚLTELJESITIK A NORMÁT

CICHEGNY. — (Levelezőnkől). A cichegyi — Szamos megye — „Dózsa György” kollektív gazdaság dolgozói a betakarítási munkálatok teljesítésére versenyre hívták a megye többi kollektív gazdaságait és az állami gazdaságokat. A kollektív gazdaságban jól megszervezték a munkát, amelynek következtében a tagok túlteljesítették a normát. Így Campian Gheorghé 5 nap alatt 16 munkanap-egységet, Nagy Erzsébet 4 nap alatt 8 és fél, Kerekes Árpád 6 nap alatt 12 munkanap-egységet teljesített.

A kultuszminisztérium jóváhagyta az erdélyi római katolikus státus időközi bizottságának megalakulását

A katolikus papok és hívők képviselőinek marosvásárhelyi értekezlete után a katolikus akcióbizottság Agota Endre esperes vezetésével a napokban látogatást tett a kultuszminisztériumban, ahol kérte az erdélyi római katolikus státus időközi bizottságának jóváhagyását.

A kihallgatáson a római katolikus státus időközi bizottsága nevében felszólalt Fodor Gergely esperes beszédére Stanciu Stoian professzor kultuszminiszter válaszolt.

A kultuszminisztérium jóváhagyta a római katolikus státus

időközi bizottságának névsorát.

A bizottság tagjai a következők: Fodor Gergely esperes, Ujaki János plébános szentszéki tanácsos, Feri Vilmos dr. teológiai tanár, minorita lelkész, Gábor Anasztász ferencrendi lelkész, Kópeczi János dr. plébános, Hodor Jakab dr. plébános, Balázs Pál plébános, Pozsonyi József plébános, Kemenes Tamás plébános, Kis Géza dr. egyetemi tanár, Mikes János egyetemi tanár, képviselő, Veress Béla liecumai igazgató, Mádl János tisztviselő, Kataly János dolgozó paraszt és Fülöp Kálmán tanfelügyelő.

ORVÁGUNK mindent Tájáról

LÉGKALAPCSOKAT KÉSZITENEK A NAGYVÁRADI INFRATIREA GYÁR-BAN

GUNYRAJZ KIALLITAST RENDEZETT A RESICAI ÜZEMEK BEKEVEDELMI HARCIBIZOTTSÁGA

A nagyváradi Infratirea szerzői az év végi terv előírásai keretében 12 darab egyenként 150 kilós légkalapács gyártására kapott megbízást. Tekintettel arra, hogy az üzem légkalapácsot még sohasem gyártott, a munkásoknak és technikusoknak sok nehézséget kellett leküzdeniük, míg az első légkalapácsot előállították. Miután ezt tökéletesítették, szériába kezdték gyártani és a rendeltetési határidőre el is készítették.

A resicai „Sovrommetál” üzemek dolgozói a termelés fokozásával bizonyították, hogy gyűlölik a háborus uszítókat. Az imperialisták elleni kiellenthatatlan szüleket azonban érződik azokból a gunyrajzokból is, amelyeket a munkások az üzem bekevédelmi harcibizottsága által rendezett gunyrajzkiállításra készítettek. Különösen jól sikerült az angol-amerikai imperialistákat büszkeséggel kiszolgáló Titórol készült képek. A kiállítást Resica dolgozói nagy érdeklődéssel látogatták.

Tito-Rankovics Gestapója*)

Irta:

PÉTER GÁBOR.

a Magyar Dolgozók Pártja
Központi Vezetőségének tagja

I.
A Rajk-per és az azóta fel-
tárt tények bebizonyították,
hogy a fasiszta típusú jelenlegi
jugoszláv rendőri terror-rezsim-
nek ugyiszlóval alig van veze-
tő tagja, aki a régi szerb ki-
rályi rendőrségnek, később a
nyugati imperialisták kémszer-
vezeteinek vagy a Gestapónak
ügynöke ne lett volna. Ranko-
vicsról, a jelenlegi belügyminis-
terről megállapítást nyert,
hogy legalább 1935 óta a jugo-
szláv királyi titkos szolgálat
ügynöke volt, aki már a másod-
dik világháború megkezdése
előtt sorozatosan buktatta le a
kommunistákat. 1936 óta Tito is
az angol Intelligence Service-
nek dolgozik. Az ugynevezett
„JuKP“ mai vezetőségének je-
lentékeny része, amely megfor-
dult Spanyolországban, oda is
a jugoszláv rendőrség, vagy az
angol felderítő szolgálat utasi-
tására került.

A Tito-klikt az OZNA-t
(ugynevezett népvédelmi osz-
tály — a Tito-féle kémszolgá-
lat) ennek megfelelően a régi
szerb királyi rendőrség, a nyu-
gati imperialista felderítő szol-
gálat és a Gestapo aljas mód-
szereinek felhasználásával épít-
tette föl. A világháború idején
közvetlenül dolgozott az OZNA
kiépítésén az angol és amerikai
kémszolgálat és provokátorok
az a raja, melyet Tito olyan szí-
vesen hívott meg Jugoszlávia-
ba. Az OZNA kezdettől fogva
katonai szervként épült fel. Min-
den katonai alakulat parancs-
noksgában ott voltak az
OZNA tisztjei, akiknek egyik
feladata volt, hogy eltávolítsák,
felszámolják a néphez hű szov-
jetbarát jugoszlávokat. Az
OZNA csakhamar a felszaba-
dult területek lakosai között is
kiépítette működését. Ez a mű-
ködés itt is, kezdettől fogva ar-
ra irányult, hogy a néphez hű,
imperialistaellenes elemeket el-
távolítsák a vezetőállásokból.

Popivoda jugoszláv repülő-
barnoknak és Cordon tábornok-
nak, a spanyol szabadságharc
hősének leleplezéseiből tudjuk,
hogy milyen szívósággal és
rendszerességgel szolgáltattak
ki Titóék a németeknek már a
háború alatt egész csapatte-
ségeket, amelyekben a legjobb kom-
munisták szolgáltak, valamint
munkásokból álló csapatokat.
Hogyan küldték őket olyan fel-
adatokra, melyeknek terveit az
OZNA előzetesen átjászta a
Gestapo kezébe. Ismerjük Ivo
Lola Ribár esetét, akit 1943-ban
a Jugoszláv Népfelzabádító
Antifasiszta Tanács a nyugati
hatalmakkal való tárgyalások
vezetésével bízott meg. Ribár a
Jugoszláv Kommunista Ifjúsági
Szövetség főtitkára és a JuKP
Politikai Bizottságának tagja
volt, a népfelzabádító harc hő-
se, a Szovjetunió feltétlen híve,
az imperialisták ellensége. Ezért
Titóék számára nem volt meg-
felelő és az OZNA az Intelli-
gence Service segítségével „egy
fatális tévedés“ következtében
meggyilkoltatta Ribárt és kísé-
rőit, amikor repülőgépre akar-
tak szállni. Ribár meggyilkolá-
sa után a tárgyalásokat Velebit
tábornokra, a közismert angol
kémszolgálatra bízta.

1944 őszén Tito utasítására
az OZNA hasonlóképpen tette el
láb alól Iván Milutinovics vezér-
őrnagyot a jugoszláv vezérkar
és a JuKP Politikai Bizottságá-
nak tagját. Milutinovics miköz-
ben 1944 őszén a felszabádított
Belgrádba utazott, egy megren-
dezt „szerecséltenségek“ köve-
teztében a Dunába fulladt.

Az OZNA káderei két alkal-
lommal mentek át alapos válto-
záson. Először 1945 tavaszán,
amikor egész Jugoszlávia fel-
szabádult, másodszer pedig már
mint UDB 1948 június után,
amikor a Tájékoztató Iroda ha-
tározata a Tito-klikkről lerán-
totta a leplet.

A felszabádulás után a Tito-
klick rendkívül széleskörű am-
nesztiát adott a nép ellenségei-
nek. Ebbe az amnesztiába szí-
vel ostromolták a királyi rendő-
rség volt tagjai, volt usztasák,

észetnikek, Gestapo-kémek, pro-
vokátorok a Kommunista Párt-
ból kizárt elemek, valamint a né-
met megszállókkal és a Ges-
tapóval együttműködők. Ezeket
az elemeket Tito és Rankovics
tudatosan és szívesen kezdte el-
helyezni, nemcsak az OZNA-
ban, hanem különböző pártpozí-
ciókban is. Megkönnyítette ezt
a folyamatot az a körülmény,
hogy Rankovics nemcsak az
OZNA vezetője, de a JuKP köz-
ponti káderosztályának vezetője
is lett. Ugyanakkor a legkülö-
nbözőbb ürgyekkel megkezdte
a néphez hű, szovjetbarát és
imperialistaellenes elemek ki-
szorítását, nemcsak az államvé-
delem szerveiből, hanem a párt-
ból is. Ezt Rankovics és Tito
számára a JuKP Politikai Bizot-
tságának 1945 nyarán hozott
ama határozata könnyítette
meg, amelynek értelmében min-
den fontosabb pártszervezet ve-
zetőségébe helyet kellett foglal-
nia az OZNA megfelelő szervei
vezetőjének. Az OZNA képvisel-
lőjét természetesen nem választó-
tták, hanem Rankovics ne-
vezte ki.

II.

1946-ban az OZNA-t átszer-
vezték és helyébe az UDB-t
(Állambiztonsági Hatóság) állít-
tották fel. Az UDB centrális
felépítésű szervezet. Belgrád
központtal. Az UDB-hez tartozik
a közrendőrség, a határőr-
ség, valamint a legkülönbözőbb
rendeltetésű és felépítésű kar-
hatalmi csapatok. Rankovics
egyben a katonai kémelhárítás-
nak is vezetője. Az UDB-nek
minden szövetségi köztársaság-
ban van egy-egy központja,
mely formailag az illető köztar-
saság belügyminiszterének van
alárendelve, gyakorlatilag azon-
ban az illető belügyminiszter he-
lyettese vezeti, aki teljesen és
közvetlenül Rankovics aláren-
deltje. Ilyenformán az egész or-
szágot behálózta a jugoszláv
fasiszták rendőrségének eszénjai,
akik az angol, amerikai felderítők
segítségével a terrorappara-
túra szerteágazó hálózatát hoz-
ták létre. Az UDB segítségével
Tito és Rankovics a becsületlen
kommunisták jelentős részét el-
tette láb alól és ellenforradal-
mi fordulatot hajtott végre,
melynek eredményeképpen tény-
legesen felszámolódott a népi
demokratikus rendszer Jugoszlá-
viában és visszaállították a
kapitalizmus.

Néhány példa arra, hogy kik-
ből áll az UDB vezetősége. Szte-
fánovics Sztvetiszláv, a királyi-
ság alatt a rendőrségnek elárulta
a belgrádi ifjuniunkás szer-
vezet, Sztéfánovics régi, gyer-
mekkori barátja Rankovicsnak
és csak természetes, hogy Ran-
kovics megvédte őt attól, hogy
áruságért felelősségre vonják.
Ő most az UDB egyik vezetője.
Hasonló személy Mityunovics
Veljko, aki a háború alatt a
Jovanovics Dragoljub kulák-
pártjának volt tagja. Mint régi
angol ügynök, a háború alatt
ismerkedett meg Rankovicsal.
Másik vezető személyiség az
UDB-nél Milics Bácsó altábornagy,
akinek apja a királyi
Jugoszláviában csendőr volt és
aki már Spanyolországban és a
franciaországi internálótábo-
rokban is, mint trockista provo-
kátor működött. Nálunk, Ma-
gyarországon „dolgozott“ Já-
vorszki Mihájlo alezredes, mint
jugoszláv diplomata. Ő volt Bu-
dapestben az UDB „rezidense“. Já-
vorszki jugoszláv királyi rend-
őrtiszt volt és Maecsek kulák-
pártjának tagja.

Mint ilyen, beforakodott
a JuKP-ba és utána a szerve-
zetet kiszolgáltatta az usztasá-
rendőrségnek, Jávorszkinak ez a
provokációja volt az állandó-
sággal arra, hogy az UDB olyan

„kényes“ feladattal bízta meg,
mint magyarországi ügynöksé-
gének vezetése. Magyarországon
kémkedett a felszabádulás után
Szmiljanics Nikola alezredes is,
akinek már az apja, mint gaz-
dag kereskedő a királyi rendőrség
szolgálatában állott. Fia,
aki provokátor volt a Jugoszláv
Kommunista Ifjúsági Szövetség
soraiban, a háború alatt egy-
ideig az usztasáknál is szolgált.

A Rajk-per azt bizonyította,
hogy a budapesti jugoszláv kö-
vetsége kizárólag ilyen volt
provokátorok, kémek, besugók
és árulók működtek. Ilyen volt
Brankov őrnagy, a budapesti
jugoszláv misszió volt vezetője,
aki a Rajk-ügyvel kapcsolat-
ban életfogytiglani fegyházat
kapott. Ilyen volt Boarov a bu-
dapesti jugoszláv követség sajtó-
támassza, aki megölte Moics
Milost, mert Moics azzal fenye-
getőzött, hogy leleplezi Titóék
és Rankovicsok magyarországi
kémszervezetét.

A magyar tapasztalatok azt
mutatták, hogy lényegében a
többi jugoszláv diplomáciai kép-
viselő is hasonló elemekből
van összetéve. Ezeket a kéme-
ket és provokátorokat kezdetben
azzal a jelszóval küldték, hogy
„jóvátéessék“ régi bűneiket. Ez
azonban csak afféle szóbeszéd
volt. Jugoszláviában magában
is ezek a népellenes elemek, ez
a régi fasiszta eszénjel a Tito-
rendszer legbiztosabb támasza.
A Rajk-ügy kivizsgálása során
kiderült, hogy amikor egy-egy
magyar politikus Jugoszláviába
maradt egy miniszterrel, vagy ál-
lamtitkárral, az rögtön megpró-
bálta beszervezni.

III.

Az UDB káderei még radiká-
lisabb változáson mentek át 1948
június végén, amikor eltávolít-
ták az UDB-ből minden né-
phez hű kommunistát és gyors
ütemben, most már minden
mentegtetődés nélkül vettek föl
helyettük volt csendőröket, usz-
tasákat, eszetnikeket, Gestapo
kémeket és különösen olyanokat,
akiket az angol-amerikai kép-
mszervezetek ajánlottak. Az eltá-
volított népküzhöz hű elemek je-
lentékeny részét azonnal börtön-
be vetették. Ez történt a
harcos Nenad Vaszics UDB őrnaggyal,
aki Bosznia-Hercegovina Szövetségi Köztársaság UDB
szervezetének helyettes vezetője
volt. Így került börtönbe Gyoko
Petrovski alezredes is.

A Tájékoztató Iroda 1948 ju-
nusi határozata után teljhatal-
mu bizottságot küldtek ki az
UDB „megtisztítására“. Ezek a
bizottságok sorra járták a köztar-
saság nagyobb városait és ott
végezték a „tisztogatást“, illetve
a néphez hű és a Szovjetunióhoz
hű elemek letartóztatását. Ez
alkalommal néhol fegyveres öz-
szetűzésre került a sor. Például
Bielo-Polje egész pártszervezete,
a járási titkárral az élen, egy
ilyen UDB „tisztogató alakulat“
elleni harcban esett el. Ezeknek
a bizottságoknak irányítója
legfelsőbb fokozatban Micsunovics
Veljko altábornagy, Rankovics
második helyettese volt. Hogy
milyen elemek vezették ezeket a
bizottságokat, arra elég megem-
líteni Sztakics Radivoj UDB őrnagyot,
aki Szerbiában végezte a
tisztogatást. Ez a Sztakics a
jugoszláv fasisztáknál szolgált.
Egyidőben három fasiszta párt-
tagja volt. 1944-ben, amikor
látta a fasizmus vereségét,
átállt a partizánokhoz s később
az UDB-hez került. Mikor fel-
ismerék és feljelentették, az
úgy azzal a kijelentéssel intéző-
dött: el: „UDB-nek nem tiszta
jellemre, hanem ügyes embere-
kre van szükségem.“

Az elbocsátott UDB tisztok
helyébe olyan csirkefogók kerül-

tek, mint Risztics Dragoljub ez-
redes, a vajdasági UDB vezetője,
aki egy kragujeváci gazdag
kereskedő fia, Jevamics Jován,
egy bácskai kulák fia, Boriszáv-
lyevics őrnagy, gazdag sabáci
kereskedő fia, Zsákics Petár, a
noviszádi UDB egyik vezetőjét,
a magyar csendőrség volt besu-
gója, Gruber Juraj, zágrábi la-
kost 1947-ben kizárták a Kom-
munista Ifjúsági Szövetségből,
mert nyíltan usztított a Szovjet-
unió ellen. A Tájékoztató Iroda
határozata után visszavették a
JuKP-ba és fontos beosztást ka-
pott a zágrábi UDB-ben.

1948-ban az UDB tömegszer-
vezetek, iskolák, kulturintézmé-
nyek, sportszervezetek ellenör-
zésére is külön osztályokat állít-
tott fel. Mindezekre azért volt
szükség, mert a Tájékoztató Iroda
határozatai rendkívül mély
visszhangot keltettek a dolgozó
népben. Ebben az időben mon-
dotta a már említett Jávorszki
alezredes, az UDB egyik köz-
ponti alosztályának vezetője:
„Nemsokára az UDB központja
tudni fogja Jugoszlávia minden
állampolgárát, hogy kívül és
mit vacsorázott, ha ugyan lesz
mit vacsorázni.“

Ime, így festenek ezek a pel-
lengésre állított imperialista ügy-
nők, akik vad terrorral próbál-
ják elfojtani Jugoszlávia dolgozó-
inak küzdelmét hazájuk sza-
badságáért.

IV.

Az UDB terrortevékenysége
nyomán a börtönök szűkeknél
bizonyultak. Új börtönöket állít-
tottak fel például Karagygyev-
vón, három kétemeletes épület-
ből új börtönt létesítettek. A
dalmát szigeteken körülbelül
60.000 foglyot őriznek különböző
börtönökben. Új tömlőöket ren-
deznek be Zimonyban, Mitrovi-
cán, Koszovóban. Sok hazafi és
kommunista szenved a belgrádi
Glavnyacska börtönben.

Jugoszlávia egyik legnagyobb
börtöne Szremszka-Mitrovicában
van. Ez a börtön 5000 személy
befogadására alkalmas. Itt volt-
tak 1948 júniusig a háborús
bűnösök és fasiszták. A Tájé-
koztató Iroda határozata után a
börtön lakóinak összetétele pár
hónapon belül megváltozott. A
fasisztákat szabadon bocsátot-
ták, helyükbe a népküzhöz s a
Szovjetunióhoz hű kommunisták
kerültek. 1948 nyarán három
hónap alatt 1200—1500 elvtársat
hurcoltak ebbe a börtönbe. Ezek
nagy része közvetlenül az UDB-
ről, bírósági tárgyalás nélkül
került ide.

A Szremszka-Mitrovica-i börtön-
ben van Hebrang és Zsujovics
elvtárs, itt van Kék Zsigmond,
a „Magyar Szó“ főszerkesztője,
Nagy Lajos, volt noviszádi kép-
viselő, Tombác Elemér, a JuKP
szubotivai szervezetének volt ve-
zetőségi tagja és sok más volt
pártfunkcionárius. A foglyok
között mintegy 500 szovjet ál-
lompolgár is van, akiket a börtön-
parancsnokság többször fel-
szólított a jugoszláv állampol-
gárság elfogadására.

Az őrizetbe vett személyek
szörnyű bánásmódnak vannak
kitéve. Az UDB őrizetében lévő-
ket nem egyszer villanyárammal
és körmük leégetésével próbál-
ják vallomásra bírni. Gyakran
olyan pincékben helyezik el őket,
ahol derékig áll a víz és ott nap-
okig tartják őket bezárva.

Troman a börtön parancsnoka
ezzel kapcsolatban kijelentette,
hogy „Vagy hajlandók Titót
szolgálni, vagy itt fognak meg-
dögleni.“

Több esetben megtörténik,
hogy politikai foglyokat agyon-
vernek, hullájukat emeleti ablak-
ból kidobják és mindezt úgy
tűntetik fel, mintha öngyilkos-
ság, vagy szökési kísérlet tör-
tént volna. A politikai foglyok

jelentős része verés következté-
ben nyomorékká vált.

A foglyok elpusztításának
egyik módja az is, hogy mocsár-
lecsapolási munkálatoknál veszik
igénybe őket, ahol a rossz bá-
násmód és egészségtelen viszor-
nyok következtében tömegesen
pusztulnak el.

Igy például Lonszkopoje kör-
nyékére, a mocsárlecsapolásra
hurcoltak közül sok fogoly halt
meg erőszakosan előidézett vég-
elgyengülésben.

A letartóztatottak családja-
it is meggyötrik. Kikergdtik őket
lakásaikból, vagyonukat elkoboz-
zák és nem kapnak sehol mun-
kát. Megvonják tőlük az élelmi-
szerjegyeket is. A letartóztatott
kommunisták hozzátartozóit,
gyermekait éhhalálra itélik.
Mindazok, akik segíteni szeret-
nének rajtuk, annak a veszély-
nek teszik ki magukat, hogy
börtönbe kerülnek.

V.

Az UDB vidéki szervei elra-
bolják a dolgozó parasztság ter-
mékeit és valóságos kiskirály-
ként garázdálkodnak. Besugó há-
lózatot szerveznek kulákokból,
akik egyébként is fő támaszai az
UDB falusi tevékenységének.

Az UDB a mezőgazdasági dol-
gozók egyre fokozódó elégedet-
lenségét csak a féktelen terror-
ral tudja elnémitani.

1949 őszén Zentán a földmün-
kások egyik gyűlésén tüntetés
zajlott le. A jelenlévő 600 főnyi
tömeg „kenyeret a népek! —
inkább halált, mint éhezést!“
szavakat kiabálva tiltakozott az
éhezés ellen. A földmunkások
egyik szónokát, Maconkai And-
rást és 32 társát a tömeg kö-
zött elhelyezkedett UDB nyom-
ozók és besugók letartóztatták és
a tömeget fegyverhasználattal
oszlatták szét.

1949 őszén a beszolgáltatás-
kor Bajmok községben 150 sze-
mélyt tartóztattak le. Köztük
Babics Pajo, Alga Lozo, Petres
Eva szegényparasztozat és Is-
pánovics János középparasztot.

A beszolgáltatást elmulasztó-
kat az UDB éjszaka veszi töme-
gesen őrizetbe. Tettleg bántalmaz-
zák, két-három hónapra bebörtönö-
zik őket és így kényszerítik
a súlyos beszolgáltatás teljesíté-
sére. Emiatt akasztotta fel
magát Majsztrovics József 60
éves bajmoki lakos, akinek min-
denét elvették.

Különösen dühöng Rankovics
fasiszta Gestapo-gépezete a Ju-
goszlávia területén lakó albánok,
macedónok, bolgárok és magya-
rok ellen. Koholt vádak alapján
kényszermunkára hurcolják őket,
ahonnan nincs visszatérés.

A titóista Gestapo-legények a
legsúlyosabb provokációk-
ra vetemednek. A „gyanus“ és
„nem kívánatos“ elemeket,
vagyis a népküzhöz és a Szovjet-
unióhoz hű kommunistákat
rendszeresen provokálják és
ezekkel a provokációs módsze-
rekkel becstelen embereket
juttatnak börtönbe. Zágrábban
Berics Anika szakszervezeti
tisztviselőt UDB tiszt kísé-
rétében elküldték egy Viskics Boro
nevű pártfunkcionáriushoz, akit
a Tájékoztató Iroda határozata
melletti kiállásra provokáltak s
utána letartóztatták.

Az üzemekben az UDB széles
kiterjedésű besugóhálózatot lé-
tesített. Az UDB besugói több-
nyire volt fasiszták és régi
gyári hajcsárok. Gyakran a
népi demokratikus országokból
menekült népellenes elemeket
használnak föl erre a célra. Szu-
szics Joszip, az UDB egyik be-
sugója a horvát kereskedelmi
minisztériumban és Dzsevics
Ljubomir UDB-ügynök, a zom-
bori gabonabegyűjtő állomás
vezetője juttatva börtönbe azo-
kat a dolgozó parasztozat, akik
megpróbálták a súlyos beszol-
galtatási kötelezettségük alól
való menekülni.

Amnesztiarendelettel igen sok
fasiszta foglyot szabadlábra he-
lyeztek, akik közül a legtöbbet
ügynökként, spicliként használ-
nak fel. Ezeket az embereket

(Folytatása a 3. oldalon)

* Megjelent a „Tartós háké-
ért népi demokráciáért“ 1950
július 14-i 28. (88) számában.

A sármási dolgozók meglátogatták a légeni kollektív gazdaságot, meggyőződtek a kollektív gazdaság felsőbbrendűségéről

LEGEN. — (Kiküldött munkatársunktól.) A légeni kollektív gazdaság székházának udvarán kisebb-nagyobb csoportokba verődve beszélgetnek a gazdaság tagjai. Ünneplőben vannak. Beszélgetés közben sürri tekingetnek a Mocs felé vezető kanyargós utra. A látogatóba jövő sármási dolgozókat várják.

— Kivácsi vagyok — mondja Vida Virginia, aki átlagosan 200 százalékban teljesíti a normát — hogy a sármásiakat mi érdekli a legjobban?

A csoport között ott van a kollektív gazdaság elnöke, Crisán Josif is, ő is részt vesz a beszélgetésben.

— Figyeljétek ide — szól — azt mindnyájan tudjátok, hogy a sármási dolgozó földművesek ma előjönnek meglátogatni bennünket. — Biztos, hogy sok kérdés foglalkoztatja őket. Mutassatok meg nekik mindent, magyarázzatok el nekik mindent, hogy meggyőződjenek a kollektív gazdaság felsőbbrendűségéről.

Nemsokára nagy porfelhő kavargó a távolban, az út felett. A kavargó porfelhő mögött motorberregéssel kevert énekszó hallatszik. A kollektív gazdaság tagjai az utcára tördülnek, fogadják a látogatókat. Két zászlókkal és virágokkal feldíszített tehergépkocsi hozza a sármási dolgozó földműveseket, akik eljöttek megnézni a kollektív gazdaságba tömörült dolgozók munkáját, eredményeit.

Csakhamar csoportok alakulnak. A legtöbb látogató Fogarasi

János brigádvezetőt veszi körül.

Az egyik látogató, Kecsés Kálmán, sármási dolgozó földműves, megszólítja az aratási munkálatok élén haladó brigád vezetőjét.

— Mondja csak Fogarasi elvtárs — kérdi — milyen munkamódszert használ a brigádja, hogy elsők a munkában.

— Ugy csináltuk — válaszolja Fogarasi —, hogy a brigáddal gondosan megszerveztük a munkát. Az volt a célunk, hogy egyetlen perc se vesszen kárba. A férfiaknak egyrésze kaszával vágta, a többiek és az asszonyok pedig kötözték és keresztbe rakták a kővéket. Munkánk alatt az az érzés is állandóan serkentett bennünket, hogy ha jobbat és többet aratunk, annál nagyobb mértékben szilárdítjuk a béke táborát.

A sármásiak az iránt érdek-

lődnek, hogy miként állapítják meg a munkanap-egységet.

— A munkanap-egység a norma, amit a kollektív gazdaság minden tagja könnyűszerrel teljesít — válaszolja Fogarasi János. — A norma minden munkánál más és más. Más az aratásnál, más a kaszálásnál. Egy munkanap alatt a gazdaság számos tagja két, vagy három normát is teljesít, tehát a könyvébe két, vagy három munkanap-egységet írunk be. Természetesen a jövedelem elosztásánál ennek megfelelően részesül a gazdaság jövedelméből.

A sármási látogatók még sok kérdést tettek fel s mindenre választ kaptak. Amikor visszatértek Sármásra, már világosan látták azt az utat, amelyen a Román Munkáspárt a boldogabb élet felé vezető Népköztársaságunk dolgozó parasztságát,

k. j.

A tordai cementgyár dolgozói sikeresen teljesítették félévi tervüket

TORDA. — (Tudósítónktól.) A tordai cementgyár dolgozói sikeresen teljesítették első félévi előirányzatukat. Klinkernél június 10-én teljesítették a félévi tervet.

Az első félévben nagyarányú megtakarításokat valósítottak meg. A gázfogyasztásnál 8.35, a villanyfogyasztásnál pedig 0.75 százalékos megtakarítást értek el.

Az első félévi terv teljesítésének munkájában a cementgyár számos dolgozója kimagasló eredményt valósított meg. A csomagoló osztályon Vlása Ilie csoportja 211 és Jucan Gligor csoportja 221 százalékkal haladta

tul a normát. A vakolónál Andreea Petru 287, Bihari Károly 291 és Inovan Lázár 296 százalékos teljesítményt mutatott fel. A kötőkönnél Selezjan Gheorghe 154 és Lohuca Ioan 167 százalékos eredménnyel tört az élre.

A versenyben résztvevők száma egyre növekszik. E pillanatban a dolgozók 80 százaléka kapcsolódott bele a második félévi terv teljesítéséért és tulszárnyalásáért folyó küzdelembe.

„Legfontosabb feladatunk: tanulással harcolni a békéért...”

Az új munkakódex nagy súlyt fektet a szakmunkások nevelésére. Biztosítja az új szakemberek szállítását, ezreinek alapos kiképzését, mert így kívánja ezt a szocialista építés érdeke. Sok, rengeteg szakemberre van szükségünk, hogy országunkban is felépíthessük a szocializmust és megvédjük a békét. A jövő kérdései, a szakiskolai hallgatók tudják ezt, s ezért minden erejükkel küzdenek, hogy minél jobb szakmunkásokká váljanak. Erről írnak a „Herbák János” művek mellett működő szakmai továbbképző iskola hallgatói.

HÁLÁSOK VAGYUNK A PÁRTNAK

Mi, a „Herbák János” művek elsőfoku szakmai továbbképző iskola növendékei fokozott erővel tanulunk, mert rövidesen bele kell kapcsolódnunk a jobb létünkért folyó küzdelembe. Iskolafelelőssünk mindent elkövet, hogy jó előadók legyünk s így rövid idő alatt elsajátíthassuk a tananyagot.

A tanfolyam megkezdésekor nagyobb volt a hallgatók létszáma. Időközben néhányan kimaradtak. De akik most szorgalmasan látogatjuk az előadásokat, komoly érdeklődést tanúsítunk a szakma iránt, és minden áldozatot meghozunk, hogy sikeresen fejezzük be a tanfolyamot. — írja Molnár Ida, a varroda I.-ből.

JAVITJUK MAJD A MINŐSÉGET

Most, hogy a másodfoku szakmai továbbképző tanfolyamra beiratkoztam, elhatároztam, hogy alaposan elsajátítom a tanfolyam anyagát. A tananyag nemcsak szakmai ismereteket nyújt, hanem általános műveltséget is ad. Első óránk a marxizmus volt. Tanulnuk még történelmet, fizikát, román nyelvet, számítást, villamoságot és gépismertéget. Ezeknek ismerete nagyon fontos, hogy hozzájárulhassunk

az állami terv sikeres teljesítéséhez.

Köszönöm a Román Munkáspártnak, hogy nekem is lehetőséget biztosított szakmam tökéletesítésére. — írja Szatmári András, a bakancs-varrodából.

TANULÁSSAL A BÉKÉÉRT

Hazánknak nagy szüksége van az új káderekre: vezetőkre,

mérnökökre, szakemberekre, akik az új eszmékkel felvértezve felépítik a szocializmust. Ezért kell szakiskolába járunk, ahol tanulhatunk s fejlődhetünk. A mi legfontosabb feladatunk e pillanatban: tanulással harcolni a békéért azok ellen, akik a háborút akarják. — írja Komlósi Károly I. éves szakiskolai tanuló.

(Folytatás a második oldalról)

arra utasítják, hogy épüljenek be a Tito ellenes illegális mozgalomba és a forradalmi elemek között provokációkat hajtsanak végre.

Vezető pozícióban lévő besúgóin keresztül az UDB olyan utasításokat ad a számára „nem kívánatos elemeknek”, amelyek törvényellenesek és büntetendők. A törvényellenes utasítás végrehajtói a törvényre való hivatkozással megfélemlítik és az UDB szolgálatába kényszerítik. Ha nem vállalják el a feladatot akkor „leleplezik” és bíróság elé állítják őket. Nem riadnak vissza attól sem, hogy hamis tanukkal, hamis dokumentumokkal ítéltesék el a Szovjetunióhoz hű kommunistákat.

Igen gyakran alkalmazzák azt a provokációs eszközt, hogy az UDB-ügynökökkel az általuk „gyanúsított” személyek házában éjszaka Tito-ellenes röpecdulákat dobálnak be. Akik nem jelentik az UDB-nál, hogy ilyen röpecdulákat találtak azok letartóztatják. 1948 augusztusában Belgrádban csak egy kerületben több mint 100 ilyen letartóztatás volt.

VI.

Mint az angol-amerikai imperialista kémiszervezetek fiókin-tézete, a belgrádi kémközpont hírszerzőket, diverzánsokat, terroristákat küld a népi demokra-

A kolozsvári szériükön küszöböljék ki a hiányosságokat

Kolozs megyében a dolgozó földművesek a pártszervezetek irányításával jelentős eredményeket valósítanak meg, hogy a bőséges termést idejében, szemvesztés nélkül begyűjthessék. Eddig több községben befejezték az aratást s a cséplés javában folyik. Az IMSZ tagok, iskolás gyermekek önkéntes brigádokat szerveztek, összegyűjtik az elhullott kalászokat. A magvesztés megakadályozásával hazafias kötelességüknek tesznek eleget dolgozóink, mert minden begyűjtött mag szilárdítja gazdasági helyzetünket s egyúttal a békéért küzdő emberek harcát. Éppen ezért az ideiglenes bizottságoknak, tömegszervezetek vezető tagjainak úgy kell megszervezniük a begyűjtési munkát, hogy az idejében, szemvesztés nélkül történjen. A dolgozóknak pedig követniük kell a Párt tanításait: megfeszített erővel harcolniuk a begyűjtés sikeréért.

A Kolozsvár városi ideiglenes bizottság mezőgazdasági ügyosztálya alapos munkát végez a készített aratás, cséplés sikeréért. A munkatervben lerögzítette azokat a feladatokat, amelyek elősegítik a terménybetakarítás sikerét. Gondoskodott a cséplőgépek megjavításáról, a szériük kijelöléséről és az üzemanyag beszerzéséről. A város határterületeiben 74 szériüt jelöltek ki, hogy a dolgozóknak ne kelljen nagy távolságokra szállítani a gabonát. A szériükön történő munka irányításával két-két dolgozó földművest — szériüfelelőt — bízott meg. A szériüfelelősök tulajdonképpent eleget tesznek a rájuk háruló feladatoknak. Gondoskodnak a cséplés folyamatosságáról — értesítik a dolgozókat a cséplés idejéről — ellenőrzik a beszolgáltatás teljesítését, kapcsolatot tartanak a mezőgazdasági ügyosztály és a dolgozó földművesek között. Így a munka a legtöbb szériün folyamatosan halad.

A cséplési munka megszervezésében hiányosság tapasztalható a 8. és 10. számú szériükön. A 10. számú — Pata-utcai —

szériün például a szériüfelelősök nem voltak eléggé előrelátók. Nem jelölték ki előre az asztagok helyeit. Így az asztagok tervezetlően össze-vissza vannak elhelyezve. Ennek következtében a kővéket nehezen lehet a gépre adogatni. Hiányosság az is, hogy a beszolgáltató gabona elszállítására nincs megszervezve két-három napig nem szállítják be a begyűjtő központhoz. Július 18-án a beszolgáltató gabonát szállító szekereket Szöllősi Ferenc szériüfelelősnek kellett elkísérnie, így nem tudta értesíteni azokat a dolgozókat, akiknek éjszaka kellett volna cséplőnők.

A gép munkája 4–5 órát szünetelt. Az asztagok helyein 30–40 kiló kipergett gabona maradt s elhanyagolják összegyűjtését.

A 8. számú szériün éberség hiánya miatt történhetett meg, hogy Takács Mihályné 4 kalangya árpájából, több mint 50 kiló a gép alá hullott. Az etető — Hui Ioan — felületesen végzi a munkát, nem tisztította ki a rostát, pedig erre már figyelmeztették a mezőgazdasági ügyosztály ellenőrző közegei. A gépnél nincs ponyva, ez is nagy szemvesztés okoz, mert a kéveadogatásnál a száraz gabonából a földre perog a szem. Az elhullott magvak összegyűjtése ezen a szériün is nagyobb gondot követel.

A termés kitünő. A betakarítás megszervezésével az ideiglenes bizottság, a tömegszervezetek vezetői komoly segítséget kapnak, ha áttanulmányozzák a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének határozatát. A kolozsvári városi ideiglenes bizottság mezőgazdasági ügyosztályának sürgősen intézkednie kell a fenti hiányosságok megszüntetését illetően. A szériüfelelősöknek viszont tanácsokat, utbaigazitásokat kell kérniük a hiányosságok kiküszöbölésére. Ez annál is inkább szükséges, mert például a 8. számú szériüfelelőse nem tudja, hogy a dinamó motorcsapagy kitisztításához szükséges petróleumot kitől kell kérnie.

A fenti hiányosságok felszámolásával lehetővé válik a cséplés zavartalan menete a szemvesztés kiküszöbölése. v. j.

Tito-Rankovics Gestapója

tikus országokba, köztük Magyarországra is.

Az UDB igen sok Magyarországra átdobott ügynököt rövidebb, vagy hosszabb tanfolyamokon képezi ki.

Különösen jól előkészítik azokat, akiket a politikai emigráció tagjai között akarnak felhasználni. Legtöbbjüket terrorcselekmények végrehajtására oktadják ki. Igen alaposan készítik elő ezeknek az ügynököknek a határon való átdobását. Az ügynökök üldözését a határ mentén igen gyakran megjártszák, utánuk lövöldöznek, hogy a szökés tényét valószínűsítsék.

Az ilyen átdobott kémek és provokátorok feladata, hogy a jugoszláv diplomáciai képviselőkkel karöltve, kémkedjenek a népi demokráciák, a Szovjetunió ellen az imperialisták javára. Kiderült például, hogy a budapesti jugoszláv követségben nagy rakár volt a magyar külügyminisztérium és a magyar hatóságok hamisított irataiból és peccsétjeiből. Volt ott hamisított magyar utlevél és hozzá megfelelő hamis vízumpeccsét. Ilyen hamis utlevéllel szökött meg Rob Anton, a Horthy-rendőrség provokátora, akit Titók a magyarországi jugoszlávok megszervezésének ügyével, széles kémhálózat kiépítésére használták fel. Ilyen hamisított utle-

véllel vitték át Budapestről Belgrádba Lubica Hribart és hozták vissza, most már beszerve Budapestre. Egy időben az egész budapesti jugoszláv követség azzal foglalkozott, hogy a belgrádi provokátorok propaganda anyagát terjesztették Magyarországon. E működésük még ártatlannak volt nevezhető ahhoz képest, hogy a Rajk és áruló társai vezette magyar fasiszta erőkkel vállaltva meg akarták gyilkolni a magyar kommunista vezetőket és hogy ennek a tervnek a megvalósítására 1948 őszén Mrázovics budapesti jugoszláv követ segítségével maga Rankovics jött át Magyarországra illegálisan.

*

A hóhér Rankovics-Gestapo gépezete az egész jugoszláv dolgozó nép gyűlöletének és megvetésének tárgya lett. Minél nyilvánvalóbban az amerikai imperialisták és háborús gyűjtőegység oldalára állt Tito kém-és provokátorbandája, annál nagyobb a dolgozó nép ellenállása és annál inkább fokozódik Rankovics janicsárjainak terrorja. Most újra hatalmas terrorhullám vonul végig Jugoszlávián. Rendkívül mély benyomást keltett Jugoszláviában az amerikai imperialisták alias támadása a szabadságát és ön-

állóságát védő koreai nép ellen. A dolgozó nép tudja, hogy a koreai szabadságharc kimenetele az ő sorsára is hatással van. A Tito-banda a koreai eseményekre katonai mozgósítással felel. Szerzte az országban nagymértű katonai behívások folynak; a parasztok tízezreit aratás, vagy cséplés közben viszik a kaszárnyákba. Tito e mozgósításal amerikai kenyéradó gazdának jár kedvében, akik minden eszközzel azítják a háborús híztériát, akiknek az ilyen mozgósítás rendkívül kapóra jön. Viszont a behívottak ezrei tiltakoznak, szöknek meg és ezt a Tito-Rankovics-féle Gestapo arra használja fel, hogy újabb terrorhullámot indít a dolgozó nép ellen, még jobban megtömi az amugy is zsúfolt börtönöket és koncentrációs táborokat.

A Tito-banda ellen folyó harc ezzel csak tovább élesedik. A sokat szenvedett jugoszláv nép, amely a német fasiszták után most Tito-bandájának igájában nyög és szenved, új erőt merít a béke és a szocializmus táborának sikeréből és a koreai nép szabadságharcából. A jugoszláv hazafiak küzdelmét nemcsak az a tudat erősíti, hogy elzárt és kitartó harcra minden imperialista ronságából fel lehet szabadulni, hanem az a felismerés is, hogy szabadságküzdelemmel a legnagyobb gyűjtőerővel, rokonszenyvel kíséri és támogatja az egész haladó világ, élén a hatalmas Szovjetunióval.

Miért késik a gáz bevezetése Kolozsváron?

KOLOZSVAR. — Ezerkilencszáznegyvennyolc óráig soha nem látott lelkesedéssel jelentkeztek a dolgozók önkéntes munkára. Mindnyájuk előtt egy cél lebegett: a földgáz bevezetési Kolozsvárra. A dolgozók és ifjúságuk brigádok, nők ezrei vették ki részüket a munkából. És terveik sikerült. November 7-én már a város főterén lángolt az évtizedek óta várt földgáz. Azóta hosszú utat tett meg. Még abban az évben bevezették a főbb üzemekbe: „Herbák János“, „Unirea“, „Szabadság“ butorgyárba, az állami porcelángyárba. Majd 1949-ben a többi üzemekbe. De bevezették a kórházakba, közintézményekbe, száz meg ezer családházba. Az 1950-es állami terv újabb feladatok elé állította a városi közüzem földgáz-ügyosztályát. A még kimaradt kisebb üzemek közül be kell vezetnie a lakóházak nagyrészébe, a központtól sugárirányba kifelé, a külvárosi munkásnegyedekbe.

A nagy munkalendület, amellyel Kolozsváron a gáz bevezetése két évvel ezelőtt megindult, ebben az évben csökkent. Ha megfigyeljük a város utcáit, a külvárosi munkáslakásokat, sehol nyomát sem találjuk annak a készülődésnek, hogy ezen a télen már gáz mellett melegedhetnének. Pedig a terv így szól: Szeptember végéig a Giordano Bruno-utcában 810 métert, a Gorkij-utcában 275 métert, a Muntea-utcában 250 métert, a Mikó-utcában 225 métert, a Kökert-utcában 300 métert, az Erzsébet-uton 500 métert, a Raktár-utcában 250 métert, a Kalauz-utcában 325 métert, az Attila-utcában 200

métert, a Vörösmarthy-utcában 110 métert, a Kölesei-utcában 320 métert, a Cserei-utcában 320 métert, a Heltai-utcában 250 métert, a Pața-utcában 410 métert, a Méhes-utcában 250 métert, a Vasile Alexandrii-utcában 100 métert, a Prof. Marinescu-utcában 600 métert, a Porumbescu-utcában 275 métert, a Györgyalvi-utcában 550 métert, a Gépész-utcában 100 métert, a Rosetti-utcában 250, a Kodály Zoltán-utcában 250, a Bartók Béla-utcában 150, a Miron Constantiu-utcában 110 métert, a Grozavescu-utcában 150 métert, a Mócos-utján 250, a Pap-utcában 200, a C. I. Frimu-utcában 120 métert, a Bereket-utcában 200, a Mórucz Zsigmond-utcában 250 métert kell előrehaladni.

S ebből csupán három utcában dolgoznak még. A Giordano Bruno, Cipariu- és a Pața-utcában. A városi közüzemek dolgozói az eddigi elért eredmények szerint kevésbé fejtezhetik be vállalaikat szeptember végére, ha az első három utcában is csak még az ársi munkálatokat végzik.

Miért késnek a gázbevezetés?

A minisztérium még az év elején kiutalta az ideiglenes bizottság által előterjesztett anyagot. A jóváhagyott esőmennyiséget a városi közüzem vezetősége meg is rendelte a bukaresti „Republica“ üzemektől, ahonnan még a mai napig is csak egy részét kapta meg.

A kolozsvári közüzemek földgáz-ügyosztályának vezetői, bár már több kérelemben is sürgették az anyagot, de úgy látszik nem elegendő. Mert, ha komolyan foglalkoztak volna a kérdéssel,

minden bizonytalansággal közelebbről ismernék az okát annak, hogy a bukaresti „Republica“ miért hanyagolta el a megrendelt csövek leszállítását. Ha komoly nehézség miatt nem teljesíthetjük a gyár megrendelését, minden bizonytalanság megindokolható volna. De mivel ez nem történt meg, feltételezhető, hogy pusztán a gyár hanyagságának következménye az, hogy Kolozsváron a gázbevezetés ilyen lassu ütemben folyik.

A városi közüzemek vezetősége fordítson nagyobb gondot arra, hogy közelebbről is megismerje: mi az oka annak, hogy a minisztérium által jóváhagyott gépezeteket nem szállították le. Tudomásunk szerint itt a városban lehetőség van arra, hogy — bár kicsiny mennyiségben — gázcsöveket készítsenek. A közüzemek használják ki ezt a lehetőséget is. Figyelmebe ajánljuk a közüzemek vezetőségének azt is, hogy a gázbevezetések során ne történjenek kivételezések. Mindent el kell követni, hogy a gázbevezetés olyan sorrendben történjen, ahogyan az igényléseket a dolgozók benyújtották.

A város ideiglenes bizottsága pedig ne elégedjen meg azzal, hogy a városi közüzemek hivatalosan jelentik: a gázbevezetési munkálatok csökkent lendülettel haladnak előre, mert a megrendelt csöveket nem szállítja le a gyár, hanem nézzenek utána az akadályoknak és ha azt a bürokrácia késlelteti, akkor leplezzék le azokat, akik akadályozzák a munkát.

MOZI

CAPITOL: Újra kezdődik az élet. Előadások: 5, 7, 9 órákor.

NÉPMOZGÓ (POPULAR): Nyári szünet.

„UJ IDŐK“ MOZGÓ: 14. számú Szovjet híradó. — A létfenntartás ösztöne, 5 felvonás. — Puskin-i emlénapok, 3 felvonás. — A Romániai Demokratika Nők Szövetségének kongresszusa.

URANIA MOZGÓ: Kalózok szellete. Előadások: 5, 7, 9

VÖRÖS CSILLAG MOZGÓ: Az üzérkedő naplója. Előadások: 4, 6, 8 órákor.

MAXIM GORKIJ MOZGÓ: Bar-na köd. Előadások: 5, 7, 9.

PATRIA KERTMOZGÓ: Újra kezdődik az élet. Előadás: este fél 10 órákor.

MUNKÁS MOZGÓ: Nyári szünet.

Megnyit az

ÁLLAMI ÁLTALÁNOS ANTIKVÁRIUM

Kolozsváron, Szabadság-tér 14. szám alatt
Vásárol régi, antikváriumi könyveket és teljes könyvtárakat: tudományos, műszaki, irodalmi és művészeti könyveket, lexikonokat és enciklopédiákat.

Közlemények

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS: Délnyugati szél, változó felhőzet, némely helyen zivatar. A hőmérséklet tovább is emelkedik. Későbbi kilátások: borús égbolt, záporos, zivatar. A hőmérséklet tegnap Kolozsváron 31.5 C. fok volt.

A MILICIA KÖZLEKEDÉSI ÜGYOSZTÁLYA tudomására hozza azoknak a motorkegélár, gépkocsi és tehergépkocsi tulajdonosoknak, akik járműveiket különböző fajtájú gépkocsi-részekből állították össze és így jelentették be a Miliciának, hogy tizenöt nap alatt újabb jelentkezzenek a forgalmi ügyosztályon.

A MILICIA PARANCSONKSÁGA felhívja azoknak a gépkocsivezető-tanfolyam hallgatóknak a figyelmét, akik gépkocsi-vezetői igazolvány elnyeréséért augusztus 1 és 15-e között vizsgára jelentkeztek, hogy sürgősen szerezzék be azokat az okmányokat, amelyeknek bemutatása a vizsga napján kötelező.

APRÓHIRDETÉS

A 3. BELGYÓGYÁSZATI KLINIKA villany jégszekrényt keres megvételre. Jasilor-utca 16. — NŐI KERÉKPÁR eladó. Széchenyi-ter 31. ajtó 8. Déli órákban. — ELADÓK: mézpergető, 3x2 vastag linoleumszőnyeg, szürke férfi ruha, szalongarnitúra. Kövespad-utca 9. emelet. — KÉT FÉRFI ÖLTÖNY, női ruhák — külföldi anyag, — női cipők, 5 méter nagyszemű drótháló, nagyméretű hajókoffer eladók. Petőfi-utca 3. II. emelet, ajtó 8. Németi. — KITŰNŐ KARBAN levő teljes díofaebédő, szőrmebéléses nő: kabát eladó. Avram Jancu-utca 54. emelet. Déli órákban. — MÉHCSALÁDOK és rajok, országos kaptárban vagy kaptár nélkül eladók. Érdeklődni Csipkésnél, Irinyi (volt Ösz)-utca 14. — NŐI TÉLIKABÁT-SZÖVETET vagy kifogástalan női kabátot, antik kis asztalt veszek Cim a kiadóban. — VALÓDI LŐSZÖR kifogástalan, kilónként 400 lejért eladó. Farkas-utca 7. ajtó 6. Délután 4 órától. — KÜLFÖLDI MECHANIKÁJU PIANINO kifogástalan állapotban eladó Kulesár, Márcus 6-utca 36. délután 1 és 3 óra között. — MODERN, furnéros hálószobaberendezés, tróasztal eladó. Crusan-utca 8. — FEHÉR FELHÁLÓ, egy heverő és használt Schöberl-ágy olcsón eladó Arany János-utca 9. II. emelet, ajtó 6. Délután 2-4-ig. — VIDÉKI orvos keres mindeneszt 2 éves gyerekhez. Érdeklődni dr. Buró Crusan 8. — ELADÓ ultramodern lakrész, előnyös feltételekkel. Érdeklődni: 12-55 telefonon. — VESZEK SÜRGŐSEN teljes háló, ebédlő, férfi szobát, konyhát és előszoba-berendezést, 2-3 perzsaszőnyeget: 16 állapotban Cimket a kiadóba kérek „Lakásberendezés” jellegre.

Elveszett iratok

PIERDERI DE ACTE

Următoarele acte personale au fost pierdute și posesorii lor le declară nule de drept în mânăle oriului s'ar afla:

SZÉKELY ZOLTÁN Cluj, Str. Micrelei Nr. 3. Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 54.257—1948. eliberat de Militia Cluj, Cartea de membru Nr. 202.457—2388, eliberat de Sindicatul Metal-Chimic Cluj, 3669.

MOARA CUHUTA ECATERINA com. Săvădla j. Cluj Facturier Nr. 1, vizat de Sectia Financiară aJ plasei Gilău, înregistrat sub No. 10.

SCHIOPU IOAN Cluj, Str. V. Babes Nr. 13. Adeverinta Nr. 19.301—1948. eliberat de Controlul Strănilor si Pasapoartelor Cluj.

NEMET ANTON Cluj, Str. Magaziei Nr. 28. Buletin de Insciere la Bir. Pop. Nr. 43369—1947. eliberat de Politia Cluj, Carnet Sindicat elib. de Sind. Metal-Chimic. Dovada de Viză eliberat de C. T. Cluj.

RPR. Judecătoria Pop. Bur. Valea lui Mihai-Sălaj. Dos. 504—950. Carte de judecată No. 150 din 5 Iulie 1950. Se admite actiunea reclui Ciorna Miron din Valea lui Mihai si din vina paratului desface căsătoria incheiată cu paratul Ciorna Irina n. Berekchi cu domneccunoscut. Hotărârea după care rămâne definitivă va fi înregistrată la nr. 20/5. IX. 939 Of. St. Civile din Ceica. Parata se da in debit cu Lei 4000, recl. fiind scutit de plata timbrei in baza sarciniei. Cu apel in 15 zile dela publicare. Judecator: N. Gh. Fonos (ss). Asesor: St. Sandor (ss). I. Szabo (ss). Grefier: P. Standler (ss).

A 3. SZÁMÚ SOVROM-CONSTRUCTIA

Electrocarbon munkatelepe
Kolozsvár, József Attila-utca 9.
AZONNAL ALKALMAZ SZAK-
KÉPZETT AUTOMOTOR-
SZERELŐT.

BIZOMÁNYOSAINKAT

kérjük, hogy elszámolásokat és az eladott lapok árát mielőbb küldjék meg kiadóhivatalunknak:
KOLOZSVÁR,
Molotov-utca 16 címre

Világosság

Felölös szerkesztő: LAZAR JÓZSEF
Szerkesztőség: Horea-ut 6. II. emelet
Telefon: 15—35. — Kladohivatal: Molotov-utca 16. Telefon: 19—11. — Laptuladonos: „Petőfi” Lap- és Könyvtársad RT

SPORT

900 versenyző részvételével megkezdődtek a RNK országos atlétikai bajnokságainak küzdelmei

KOLOZSVAR. — Csütörtökön délelőtt nagy érdeklődés mellett megkezdődtek a „Gh. Gheorghiu-Dej” sporttelepen a RNK 1950. évi országos atlétikai bajnokságainak küzdelmei. Már az első versenynap az ifjúsági atléták szép teljesítményt értek el az egyes versenyszámokban. Hatszáz versenyző helyett váratlanul 900 versenyző érkezett meg 62 megyéből és így vannak egyes versenyszámok, amelyek 30—32 indulója van.

A legnagyobb küzdelem a 100 méteres ifjúsági síkfutásban volt, amelyet a döntőben Linca (TESE) nyert meg 11,1 mp.-es idővel. 2. Nauror (Haladás Temesvár) 11,4 mp. 3. Jipa (Metalul Braila) 11,5 mp. 4. Erdélyi (KESE) 11,8 mp. 5. Derzi (KESE) 11,8 mp. 6. Igrasan (Haladás Temesvár) 12,3 mp.

110 m. ifjúsági gátfutás döntő: 1. Beraru (Lokomotiva Bu-

karest) 17,1 mp. 2. Vintila (CSU Buc.) 17,4 mp. 3. Pentea (STEF Temesvár) 17,4 mp. 4. Petrescu (CSU Buc.) 18 mp. 5. Belcing (Metalul Nagyvárad) 18,1 mp. 6. Moraru (Metalul Aranyosgyéres) 18,5 mp.

Magasugrás ifjúsági: 1. Ene (Elméleti isk. Ram. Valcea) 170 cm. 2. Braha (Metalul Szeben) 165 cm. 3. Mihale (Vörös Lobogó Nagyvárad) 165 cm. 4. Olaru (UTA) 165 cm. 5. Jonescu (Vörös Lobogó Buk.) 165 cm. 6. Kualer Loc. Buk. 165 cm.

Súlydobás ifjúsági: 1. Raica (TESE) 14,61 m. 2. Dragan (Haladás Déva) 13,69 m. 3. Jipa (Metalul Braila) 13,42 m. 4.

Keresz, a Szovjetunió nagymestere 14 és fél ponttal győzött a lengyel-országi nemzetközi sakkversenyen

VARSÓ. — A kiváló lengyel sakkozó Przepiorka emlékeztetőre rendezett nemzetközi sakkverseny küzdelmei befejeződtek. A legnagyobb sikerrel a szovjet és a magyar sakkozók szerepeltek ezen a versenyen. Szép sikert ért el a román Troianescu is, aki 20 versenyző közül a 12-ik helyre került. A versenyt Pavel Keresz, a Szovjetunió nagymestere nyerte 14 és fél ponttal. A második helyre holtversenyben Barcza (magyar), Szabó (magyar), és Taimanov (szovjet) került 13 és fél pont-

Agerbiceanu (KESE) 13,11 m. 5. Sallai (Metalul Kolozsvár) 12,51 m. 6. Dumitru (Haladás Brassó) 12,46 m.

Pénteken a következő versenyszámok kerülnek lebonyolításra: 200 m. és 2000 m. síkfutás, távolugrás, rudugrás, diszkosz és gerelydobás, 4x100 m. váltófutás ifjúsági versenyszámok, 100 m. női ifjúsági síkfutás. Délután 4 órákor 200 m. síkfutás előfutamon és döntő. 400 m. gátfutás, 4x100 m. váltófutás és 1500 m. síkfutás előfutamon, távolugrás, 5000 m. síkfutás, férfi versenyszámok, 400 m. síkfutás, gerelydobás női versenyszámok.

A további sorrend: Bondarevski, (szovjet) 12 és fél, Geller (szovjet) 12 és fél, Foltys (csehszlovák) 12, Averbach (szovjet) 11 és fél, Kottnauer (csehszlovák) 10 és fél. Szimagin (szovjet) 10 és fél, Tarnovszki (lengyel) 8 és fél. Troianescu (román) 8, Köberl (magyar) 7 és fél, Pogats (magyar) 7 és fél, Pitlakovszki (lengyel) 7, Zita (csehszlovák) 7, Sapiel (lengyel) 6 és fél, Gynfeld (lengyel) 6, Arlamovszki (lengyel) 4 és fél, Gavlikovszki (lengyel) 3 ponttal.

Kapásból

A „Herbák János“-művek üzemi labdarugó bajnokságai ma kezdődnek meg a cipőgyár I. cipőgyár II. mérkőzéssel. Az „Augustus 23” tiszteletére rendezendő üzemi labdarugó-bajnokságokra 11 csapat nevezett be. Szombaton délután 4 órákor a dieszentmártoni Vörös Lobogó Sziela-Vörös Lobogó Derrnata barátságos mérkőzés előtt a finombőrgyár-talpgyár mérkőzési játszóik le.

Kovács IV., a kolozsvári Lokomotiva játékosai vezeti a va-

sárnap délután 6 órákor sorra-kerülő Kolozsvár-Nagyvárad játékosok mérkőzését, melyet a Victor Babes egyetemi stadionban játszanak le. A két csapat a következő összeállításban áll ki: Kolozsvár: Polarczki Jozsef, Veres — Adorján, David, Bányai — Bulik, Pócsai, dr. Rusu, Rosner, Muziroanu Nagyvárad: Pállók-Pásztor, Kővári-Vékony Gavra, (Cherila)-Bartha, Negrea, S. Non-brun, Hrohoret, Sino II.